

Ikt. sz.: NEB-41/27-2/2018.

NEB-10/2018. sz. ülés
(NEB-10/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2018. november 6-án, kedden, 12 óra 23 perckor
a paksi Erzsébet Nagy Szállodában (7030 Paks, Szent István tér 2.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető</i>	5
<i>A határozatképesség megállapítása</i>	5
<i>A napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a Paks II. projekt aktualitásairól</i>	5
<i>Süli János tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások, válaszok</i>	10
<i>Az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló T/2931. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	18
<i>Határozathozatalok</i>	18
<i>Az oktatási nyilvántartásról szóló T/2940. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	19
<i>Egyebek</i>	20
<i>Az ülés berekesztése</i>	20

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a Paks II. projekt aktualitásairól
Előadó: Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter
2. Az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló törvényjavaslat (T/2931. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vítához kapcsolódó bizottság)
3. Az oktatási nyilvántartásról szóló törvényjavaslat (T/2940. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vítához kapcsolódó bizottság)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Ritter Imre** német nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke

Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke
Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló
Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló
Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló
Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló
Rónayné Slaba Ewa Maria dr. lengyel nemzetiségi szószóló
Sianos Tamás görög nemzetiségi szószóló
Szolga József horvát nemzetiségi szószóló
Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló Kreszta Traján román nemzetiségi szószólónak
Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólónak

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Süli János, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter
Lenkei István vezérigazgató (Paks II. Zrt.)
Mittler István kommunikációs igazgató (Paks II. Zrt.)

(Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 23 perc)

Elnöki bevezető

RITTER IMRE német nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok, hölgyeim és uraim! A Magyarországi nemzetiségek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm a megjelent szószólókat, munkatársainkat, a meghívottakat, a sajtó képviselőit, a vendéglátóinkat és az érdeklődőket.

A határozatképeség megállapítása

Megállapítom a jelenléti ív alapján, hogy a bizottság határozatképes. Tíz fő bizottsági tag személyesen van jelen. Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Kissné Köles Erika szlovén szószólót, valamint Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Kreszta Traján román nemzetiségi szószólót. A bizottságunk 12 szavazattal határozatképes.

Napirend előtt terveztük, mivel két nemzetiségi önkormányzat is van Pakson, hogy egyrészt a roma önkormányzat részéről Takács András elnök úr tartana egy rövid tájékoztatót, de egy kicsit megcsúsztunk az időben. Amennyiben elnök úr megjön majd az ülés közben vagy a végén, akkor természetesen szót fogunk neki adni. A helyi német nemzetiségi önkormányzat elnöke - Fähr György úr - külföldön van, elnézést kér, ő nem tud itt lenni.

A napirend elfogadása

A napirendi pontokat előzetesen írásban kiküldtük. Kérem, hogy aki a kiküldött napirenddel egyetért, kézfeltartással jelezze! (Szavazás.) Ki tartózkodik? (Szavazás.) Ki van ellene? (Szavazás.)

Megállapítom, hogy 12 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk a napirendi pontokat.

Tájékoztató a Paks II. projekt aktualitásairól

A 1. napirendi pont tájékoztató a Paks II. projekt aktualitásairól. Még egyszer megköszönve, azt gondolom, az élményszámba menő üzemlátogatást, köszönjük a meghívást. Átadom a szót Süli Jánosnak, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter úrnak. Őné a szó.

Süli János tájékoztatója

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Én is tisztelettel köszöntöm minden kedves vendégünket. Örülök, hogy megtiszteltek bennünket - mint ahogy az erőműben is elmondtam -, és hogy egy kihelyezett ülés keretében tudunk tájékoztatást adni arról, hogy hogyan állunk, illetve ennek része volt az is, hogy tulajdonképpen mit építünk. Amit építünk, az ennél modernebb lesz, két generációval újabb, úgy is szoktuk mondani, hogy 3 pluszos. Ez az első generációnak egy továbbfejlesztett változata, amit itt láttunk. Ez három pluszos, de még plusz biztonsági rendszerekkel kiegészítve készül el, úgynevezett Fukusima-álló. Amikor a fukusimai baleset bekövetkezett, akkor minden meglévő erőművet felül kellett vizsgálni abból a szempontból, hogy milyen olyan nem várt hatás érheti az erőművet, amivel a kezdetben a tervezők nem számoltak, illetve akkor a tervezés alatt álló új blokkokat is alá kellett vetni mindenféle szempontból annak a követelménynek, hogy vajon kibírna-e egy Fukusimához hasonlót. Magyarországon ilyen katasztrófával, ezzel a fajtával nem kell számolni, de itt is elemeztünk számtalan körülményt a Duna-

vízállástól a földrengésig, hóterhelést és szélvihart, tehát minden olyan körülményt mérlegeltünk, ami követelményként a nukleáris biztonsági szabályzatban és a megrendelés mellékletében fel van sorolva, ami egyértelműen azt bizonyítja, hogy Fukusima-álló blokkot fogunk ide rendelni építeni.

Azt el kell mondanunk, ahogy a látogatás elején mondtam, hogy 2009. március 30-án döntött úgy a parlament, hogy megadja a felhatalmazást, hogy kezdődjön ez a munka, legyen Pakson két új blokk. Ennek a két új blokknak a kiválasztása úgy történt, hogy '14-ben gyakorlatilag megszületett egy orosz-magyar államközi megállapodás, utána egy finanszírozási megállapodás, és utána megszületett a műszaki megállapodás, amelynek értelmében ezt a két új blokkot, ha megszerzünk minden engedélyt, megépíthetjük.

A félreértések mindig ott vannak, hogy a kormány nem dönthet abban, hogy megépítjük, hanem van egy előírásrendszer, ez a nukleáris biztonsági szabályzat. Ha ezeknek a követelményeknek eleget fogunk tudni tenni, akkor megkapjuk majd a létesítési engedélyt, de még mellette ezer más engedélyt is be kell szereznünk. A legnagyobb mérföldkő a létesítési engedély. Ha az engedélyek birtokába jutunk, akkor megépíthető ez a két új blokk.

A kormány azt a szándékot tudja végig képviselni, hogy ezeknek a feltételeit biztosítja, de a munka egy komoly műszaki munka, amit el kell végezni. Több, mint hatezer egyéb engedélyt is be kell szerezni a nagy engedélyeken kívül. Nekünk pillanatnyilag van környezetvédelmi engedélyünk, ami joghatályos, tehát kibírta azokat a bírósági fellebbezéseket is, amelyeket az ellenzék kezdeményezett. Ennek keretében, a környezetvédelmi engedélyezés keretében országhatáron belül is volt közmeghallgatás, 41 településen tartottunk tájékoztatót a lakosságnak az erőművel kapcsolatban, azokon a településeken, amely települések körbeveszik. Aki országhatáron kívül bejelentkezett az espooli egyezmény alapján, azokban az országokban is tartottunk közmeghallgatást: Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Románia, Ukrajna, azt hiszem, Németország. A legaktívabb népszerűség Ausztriában vett részt a közmeghallgatáson. Romániában két, illetve három helyszínen is tartottunk közmeghallgatást, a határhoz közeli Nagyváradon, illetve Temesváron és Bukarestben. A legaktívabb résztvevők Ausztriában voltak. Az osztrák kormánytól megkaptuk a hozzájárulást, minden kérdésre tudott válaszolni a magyar hatóság. Így tulajdonképpen az, ami a lényeges - mert ez sem egyértelmű, hiszen Ausztria utána pert indított, de nem ellenünk, hanem a brüsszeli döntés ellen, hogy miért hagyta jóvá ilyen feltételekkel Magyarország ezeknek a blokkoknak a megépítési szándékát -, hogy van egy osztrák hozzájáruló nyilatkozat, hogy országhatáron áthúzódó olyan hatása nincs, amihez az osztrák fél ne járulna hozzá.

És van egy folyamatban lévő per, amiben Brüsszel és az osztrák fél vitája zajlik. Érintett félként ebben a perben mi részt veszünk, mert nem szeretnénk, ha ennek az osztrák-brüsszeli vitának az volna a vége, hogy Ausztria még egyszer újraindítaná a brüsszeli Bizottság előtt az erőmű helyzetének vizsgálatát.

Tehát környezetvédelmi engedéllyel rendelkezünk. Ez arról szól, hogy a telephelyen kívülre milyen hatással van az erőmű. Azt kell erről a blokkról elmondani, hogy telephelyen kívüli hatása a legnagyobb üzemzavaros szituációkban sem lehet. Tehát ez tervezési követelmény, hogy úgy van megépítve, olyan biztonsági rendszerekkel, olyan dupla konténmenttel rendelkezik, hogy tulajdonképpen a paksi lakosságnak sem kell semmilyen üzemzavari szituációban semmi intézkedésre számítani, mert tulajdonképpen az épületen kívüli kimutatható hatása ezeknek a blokkoknak semmilyen tervezett, meg tervezetten túli, amit mi nem tudunk elképzelni... De arra is van terv, ha a zóna megolvad, a zóna átolvasztotta a reaktortartályt, és a reaktortartály alatt ezt az olvadékot mi úgy tudjuk összegyűjteni,

kezelni, hogy ez is kezelve van. Ekkora blokk már alkalmatlan további üzemeltetésre, de a környezetét ekkor se veszélyezteti.

A másik lényeges engedély a telephelyi engedély, ezzel is rendelkezünk. Ez pedig azt mutatja ki, hogy a telephelynek milyen hatása van magára az erőműre. Ebben minden feltétel szintén vizsgálva van, a földrengés, az árvízi helyzet, de a 6-os úton bekövetkező vegyszerszállító gépkocsik ütközése esetén annak a hatása a telephelyen belül dolgozó vezérlő személyzetre, hogy el tudják-e látni ilyenkor az üzemeltetést. Tehát abban is minden feltétel kimunkálásra került, és rendelkezünk ezzel a telephelyi engedéllyel is, ez is jogerős.

Tulajdonképpen rendelkezünk egy előzetes vízkészlet-használati engedéllyel, hogy a Duna vizét felhasználhatjuk a későbbiekben is Paks II. hűtésére. Rendelkezünk egy előzetes hálózatra csatlakozási engedéllyel, és ezt a megtermelt energiát a hálózaton keresztül kell majd az országos hálózatba továbbítani a felhasználókhhoz.

Rendelkezünk ezek mellett még 300 kisebb, már meglévő engedéllyel, akár a felvonulási épületek építéséhez, két irodaház engedélyével, de zajlik a 20/10 kilovoltos transzformátor-állomás építése, annak is kellett engedélyezési eljárást lefolytatni. Tehát nem akarom itt végigsorolni, de jelentős számú engedélyt megszereztünk.

Ami az ideai feladat volt, az, hogy meg kell szereznünk a létesítési engedélykérelmet. A létesítési engedély pedig azt tartalmazza, hogy a követelményeknek, a műszaki követelményeknek, amit az erőműben előírtunk, ez megfelel-e. Erre a hatóságnak 15 hónapja van. Ha beadjuk a dokumentáció számára ellenőrzésre, 15 hónap alatt nemzetközi szakértők bevonásával fogja eldönteni, hogy a követelmények, amiket részben velük egyeztetve határoztunk meg ebben a nukleáris biztonsági szabályzatban, teljesülnek-e.

Ennek a tervcsomagnak az átadása, mint ahogy a miniszterelnök úr is nyilatkozott Putyin úrnál is szeptember 18-án, egyértelműen késésben vagyunk ennek a tervcsomagnak a beadásával. Ez a munka egyértelműen az orosz fél feladata. Ő jelenleg 47 blokk építését vállalta magára, és tulajdonképpen azt kell mondanunk, hogy azon a két helyen, Finnországban és Magyarországon ahol egyedi követelmények és uniós követelmények vannak, és nem dolgozott ezekben az országokban, utoljára 25 éve Bulgáriában építette az 1000-es blokkot, így a jártassága meg a tapasztalata tulajdonképpen ahhoz vezetett, hogy nem mérte fel megfelelően az erőforrását. Tehát most az a legfontosabb, hogy neki - múlt héten is tárgyaltunk, e héten is tárgyalunk az orosz féllel - arra kell erőforrást biztosítani, ez 600 mérnököt jelent, hogy azon megalapozó doksikban az új előírásoknak, az uniós környezeti előírásoknak megfelelően átdolgozza a magyar tervet. Tehát ha őt beengednénk a mi területünkre, biztos hogy tudna építeni egy blokkot, hiszen otthon is folyamatosan építi, folyamatosan építi Fehéroroszországban, Bangladesben, Törökországban, Egyiptomban, Indiában, Kínában vannak megrendelése, csak nekünk nem olyan blokkot kell építeni, ami működik, hanem olyan blokkot, amit megfelelően alá tudunk támasztani dokumentációval, tervekkel, hogy ez 60 évig biztonságosan üzemel. Ennek ez a tervmódosítása, tervhonosítása viszont jelentős erőforrást, tervezői erőforrást igényel.

Ennek érdekében mi mindig, folyamatosan képviseltük, hogy az erőforrása kevés; kevés a Magyarországra delegált emberek jogosultsága, hiszen amikor mi megegyezünk valamiben, akkor többször előfordult, hogy utána otthon felülbírálták a kollégákat. Tehát mi most a Putyin úrral való egyeztetésen is kértük, hogy az erőforrást és a jogosultságokat erősíteni kell, mert akkor látjuk a garanciáját annak, hogy a tervezéssel utol tudjuk magunkat érn, ha a szükséges erőforrást hozzáteszi.

Mi azt nagy nehezen elértük, hogy honosítással az európai gyakorlattal rendelkező magyar tervezők, akik 40 éve az iparágban végig az 1-4. blokknak is orosz partnerként a generáltervezői voltak, ezt régebben erőtervnek hívták, ma Pöyry, egy finn tulajdonban lévő energiaipari tervező, alapvetően erőműtervező és hálózattervező cég, hogy ennek a forrásait vonja be. A Pöyry cég majd be tud vonni további, akár uniós forrásokat, tervezői forrásokat, hogy a tervek időben rendelkezésre álljanak.

A finnek azt követték, hogy nem vitatkoztak az orosz féllel a tervek minőségén, hanem beadták a hatóságoknak és a hatóság pedig visszaadta tavaly nyáron, hogy alkalmatlan ebben az állapotban a blokkok megépítésre a terv. Mi azt az utat választottuk, amin végig vitatkoztunk, és a végén tulajdonképpen az orosz fél belátta, hogy nem adható be a tervcsomag, mert akkor itt is egy elutasítást kockáztatott volna.

Nekünk, Paks II.-nek van mérnöki állománya, jelentős állománya, pont azért, hogy ezeket a terveket megfelelően tudjuk ellenőrizni, és azért is, mert a saját önbecsülésünk se engedte ezt az utat, hogy akkor gond nélkül, amikor az orosz fél szerződés szerint ide kellett hogy adja a dokumentációt, ő adott át dokumentációt, tehát abban nem volt hiba, hogy a mennyiségi teljesítést megtette, csak mi el tudtuk érni nála, hogy ez minőségileg nem jó, vonja vissza és csinálja meg rendesen. És ha rendesen megcsinálta, akkor mi úgy szeretnénk beadni a saját hatóságunknak, hogy akkor biztosak legyünk benne, hogy ez a dokumentáció átment tulajdonképpen. Tehát ebből a szempontból itt tartunk.

A többi szempont pedig: ez egy fix áras szerződés, 80 százalékban az orosz fél biztosítja a forrást, 20 százalékban a magyar fél biztosítja. Itt hitelfelvételről nincs szó, ez egy készenléti hitel. Eddig 10 számlát kifizettünk az orosz fél részére, tavaly év végén. Ezek még az előkészítő munkák ki nem fizetett számlái voltak.

Ennek a kifizetési mechanizmusa úgy történik, hogy kiállítjuk a teljesítésigazolást az orosz fél részére, az orosz fél hazamegy, kiállít két számlarészt, egy 80 százalékos számlarészt az orosz bank részére, egy 20 százalékos számlarészt a magyar Államadósság Kezelő Központ részére.

Ez a számla beérkezik Magyarországra. Egy 96 lépéses ellenőrzési sorozat keretében 8 szervezet vesz részt ennek az ellenőrzésében, tehát magyar bankok, társmiszteriumok egyéb. Amikorra be van gyűjtve minden jogosító aláírás, erre a számlára le van igazolva, akkor az utolsó aláíró én vagyok, visszakapja az orosz fél, 80 százalékát ekkor az orosz bank átutalja az orosz félnek, a pénz 20 százalékát pedig az Államadósság Kezelő Központ utalja az orosz fővállalkozónak. Így tulajdonképpen az a vád, ami mindig elhangzik, hogy ezt a pénzt a kormány majd szét fogja lopni, és ha az európai uniós források nem érkeznek be vagy elapadnak, akkor ebből fog gazdálkodni, nem igaz, mert a szerződés szerkezete ezt nem teszi lehetővé. Csak tételesen leigazolt munkákat lehet kifizetni, és a pénz nem is jut el hozzánk, hanem mindig az orosz fővállalkozó fizeti az összes alvállalkozót. A szerződés jellege olyan, hogy Paks II. a szerződéses partner, ő a megrendelő és az engedélyes. Ő engedélyezteteti, az összehatósági engedélyt a megrendelőnek kell Magyarországon megszerezni az illetékes hatóságoktól, az orosz fél a szállító, a szállítónak fizetünk, a szállító fizeti ki az alvállalkozóit ebben a rendszerben.

Ebből is az látható, hogy nem úgy van, hogy egy nagy páncélszekrényben itt van ez a 4 ezer milliárd forintnak megfelelő euró és majd szépen osztogatjuk, és amikor készen kéne lennie az erőműnek, szólunk, hogy elfogyott. Tehát 110 számlára van felosztva egyébként a fizetési ütemterv, ez a 110 számla csak a teljesítés ütemében fizethető, és a végén is kell még a 110. számlára is pénzünknek lenni. Van egy teljesítési ütemterv, és van egy kifizetési ütemterv, amely a szerződés részét képezi.

Azon is van még mindig vita az ellenzékben, hogy nem térül meg soha ez a beruházás. A brüsszeli bizottság hat kérdés közül az egyik kérdéskörben a megtérülést is vizsgálta. Eszerint kimondta, hogy ez egy 7,3 százalékos eredményező 60 éves üzemre vetített profitot fog generálni a tulajdonosnak, tehát megtérül. Azt mondta, hogy az egyébként ilyen beruházások várható profitjának 8 százalék körülnek kellene lennie. Igen, csak ilyen magánvállalkozó nem épít a világon, hanem mindenütt állami mögé állás kell, hiszen kormányokon átívelő a feladat. Nagy a kockázata, hogy az egyik kormány a másikat követve folytatja, vagy nem folytatja, ezért az atomerőmű-beruházásoknak világszerte az az egyik legnagyobb akadálya, hogy a magántőke nem mer beleszállni pont emiatt a bizonytalanság miatt. Így az elvárt 8 százalék egy elméleti 8 százalék. Mi azt gondoljuk, hogy a 7,3 százalékos - ami kiszámolva, bemutatva el van fogadva - tekintjük most mértékadónak.

Tegnap, tegnapelőtt jelentek meg olyan számok, tudva a nyári felmelegedés hatását és hogy Európában a vizes erőművek termelése is csökkent, csökkentek a naperőművek teljesítményei, mert a meleg miatt nem az a helyzet, hogy többet termelnek, hanem a 80 százalékra való felmelegedés miatt visszaesik a teljesítményük. A szélkerekek alig üzemeltek, mert ilyen időjárási viszonyok között meleg és napsütés volt, de szeles idő alig. Tulajdonképpen az látható, hogy az európai piacokon már a nyáron majd' a duplájára emelkedtek az árak. Ez a tendencia valószínűleg nem áll meg.

Azt is látjuk, hogy a szén-dioxid-kibocsátással kapcsolatos kvóta értékei nőni fognak, ez megdrágítja Európában - Lengyelország az egyik legnagyobb ilyen termelő, hogy szénből állítják elő, és Csehországban is - ezekben az erőművekben előállított villany árát. Németország azt az utat választotta, hogy majd leállítja az atomerőműt, ezért ott tiltakozások folynak. Az elmúlt napokban lehetett ezt látni. Egyik szempontból azért, hogy ne vágják ki az erdőket, ami szükséges ahhoz, hogy a lignitet külszíni fejtéssel bányásszák. Ennek érdekében Németországban már négy falut kitelepítettek, lebontottak, a közte ott lévő történelmi templomot. Ezt se sűrűn lehet látni a magyar sajtóban, de a nemzetközi sajtóban láthatók ezzel kapcsolatos új típusú falurombolások. Azt is látni, hogy az elmúlt hétvégeken Németországban amelletttüntettek, hogy az atomerőműveket ne állítsák vissza, mert a környezeti hatásuk a lignit erőműveknek óriási veszélyeket rejt mind a felmelegedés, mind a környezet pillanatnyi állapota miatt is.

Ezeket a hatásokat figyelembe kell venni, illetve azt az energiahelyzetet, amiben Magyarország van. Körülbelül 30 százalék importtal üzemelünk. Most egy kicsit jobb a helyzet. Interneten akár most is megnézhetik a mavor.hu honlapon, hogy mivel üzemelünk. Én az erőműben megnéztem, amíg ott vártunk egymásra, 20-22 százalék importtal ment Magyarország, tehát 5500 megawatt mellett 1200 megawatt import volt. De volt olyan időszakunk március 2-án - amikor hideg volt, és a Paksi Atomerőmű egy blokkja már állt -, hogy 54 százalék importtal üzemeltünk. Ez a kitétség óriási. Addig olcsó a villany, amíg nem kell. Ha majd fokozottan kell, akkor az ára elszabadulhat ennek. Az is kérdés, hogy van-e. Egy kérdés, hogy mennyi az ára, de kapunk-e. Az ellátásbiztonság, a nemzetbiztonság szempontjából óriási kitétség, hogy 30 százalék az átlag importunk. Az idei évben valószínűleg több lesz az átlag, tehát elérheti majd a 35 százalékos év végére.

Egyébként folyamatosan nő Magyarország áramigénye. Idén ezen az ominózus napon, amikor minden idők csúcsát megdöntöttük, ez 6835 megawatt pillanatnyi teljesítmény volt, és ez 55 megawattal több volt, mint a 2017. évi csúcs, ami szintén megdöntötte az előtte lévő csúcsokat. A felhasználás 2,3 százalékkal nőtt 2017-ben, az azt megelőző évben 0,7 százalék volt, de azt megelőzően 2,7 százalék. Valamikor, amikor az erőmű bővítése mellett döntöttünk és a parlament elfogadta, akkor másfél

százalékos átlagnövekedéssel számoltunk. Ebben a 2008-ban bekövetkezett gazdasági világválság egy jelentős visszaesést okozott, mert ott 6,6 százalékkal visszaesett a magyarországi áramfogyasztás is, de azóta abból a gödörből már visszajöttünk, és folyamatosan ez a növekmény van.

Ebből a szempontból is egyértelmű, hogy meg kell építeni az erőművet. Ha az erőmű megépítése mellett még dolgozik Paks 1-4. blokkja, akkor is a Mavir tanulmánya - ez is fent van a honlapjukon - azt mondja, hogy ha nem építünk más erőművet, akkor '30-ra 5000 megawatt teljesítményhiánnyal állunk majd szemben. Amikor a parlamentben tavaly azt mondtam, hogy nem azon kéne vitatkozni, hogy megépítjük-e Paks II.-őt, hanem azon, hogy mit építünk utána, az ellenzék azt mondta, hogy én már Paks III.-ról beszélek. Nem véletlenül mondtam ma, hogy nem is fér Paksra több blokk, mert beérünk a faluba vagy a városba, tehát az óvárosi részbe, a város szélébe, tehát nem fér több Paksra. Arról beszéltem, hogy valami egyéb megoldást kell találni, már azon kell dolgozni, hogy mi fog megépülni '30-ban, hogy ezt a nagy kitettséget csökkentsük. A meglévő erőművek közül az egyik a százhalmattai - aki arra közlekedik, láthatja -, amely a legnagyobb magyar erőmű volt, annak az olajos, gázos blokkjai állnak. A Tiszai Erőműben volt 4 ilyen blokkunk - 250 megawatt, 230 megawatt között -, azok is állnak, ezek a blokkok, és hagyományos régi szén erőművek is, amelyek részben biomasszára, szalmára, egyéb ártalakra állítva, azoknak is az élettartama lassan lejár.

A Mátrai Erőmű 800-900 megawattos teljesítményen tud üzemelni, de az is már több mint 40 éves átlagélettartammal rendelkezik. Körülbelül 10 év múlva a mátrai ligniterőműnek is megpecsételődik a sorsa, tehát el kell döntenet, hogy mi is a három lábbon állás, a '11-ben elfogadott energiastratégiája Magyarországnak. Ebben nálunk is benne van még a lignit, benne van a gázos erőművek, a megújuló és az atomerőmű lehetősége. Tehát ennek a hármasnak a megoldásával kellene hosszú távon biztosítanunk a villamos energiát.

Röviden ennyit, és nem tudom (*Lenkei István felé.*), ki akarsz-e egészíteni, mert biztos hagytam ki lényeges dolgot... (*Lenkei István nemet int.*) Ha nem, akkor pedig várjuk a kérdéseket. Szívesen válaszolunk bármilyen kérdésre.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az üzemlátogatás során szerencsére már nagyon sok dologról tudtunk beszélni. Most kicsit furcsa a helyzet, mert nem látok kétfelé, de kérdzem, hogy ki kér szót. (*Jelzésre.*) Szolga Józsefnek adnám meg a szót, a horvát szószólónak.

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót. Örülök annak, hogy végre testközelből is láthattuk a jelenlegi erőművet, és szó esett a jövőről is.

Nekem három kérdésem lenne összesen, egy költségvetési. Az első. A miniszter úr említette, hogy fix áras a beruházás, euróalapon van megkötve, és ez több évtizeden átnyúló beruházás lesz, és pedig az eurózóna instabilitása kapcsán, mert valószínű, hogy a forint-euró árfolyam az elkövetkezendő 10-15 évben negatív irányba fog eltolódni. Ez mennyire fogja befolyásolni az államadósságot?

A másik kérdésem pedig, hogy a jelenlegi Paks I.-nek mi lesz a sorsa? Mert a XX. század szülötteinek, legalábbis nekem olyan benyomásom volt, mintha visszamentem volna az időben, egy régi szociális üzemben lettünk volna. Tehát mint ipari műemlék, ez funkcionálna-e a jövőben, vagy esetleg megmarad mint barnamezős tartalékterület akkor, ha esetleg azt mondjuk, hogy Paks III.?

A harmadik kérdés pedig, mivel a bevezető bejárásnál elhangzott, hogy Paks II.-vel körülbelül 20-30 százalékkal kevesebb munkaerőre lesz szükség, hogy erre készültek-e valamilyen hatástanulmányok, illetve a környék munkaerőpiacára ez hogy fog hatni? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További kérdés? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nekem lenne még egy kérdésem. Lehet-e még olyan folyamatban lévő fellebbezés vagy egyéb ügy, ami esetleg érdemben halasztó hatályú, vagy esetleg meghiúsíthatná még az építkezést? Visszaadom a szót.

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Köszönöm. Akkor kezdem a könnyebbel. Olyan lehet, hogy majd vitatkozunk, meg lesz bíróságra fordulás, de azt gondolom, hogy a magyar műszaki mérnöki munka meg az orosz partner együttműködéseként nem sikerül ezt megállítani. Olyan lehet, még elképzelhető, hogy esetleg valami ügy kapcsán akár hónapokat veszthetünk, de a leglényegesebb engedélyünk rendelkezésre áll a környezetvédelem kapcsán a telephelyen, és ez fontos. A műszaki terveket pedig, mondta, hogy úgy kell elkészíteni - abban pedig megvan a tudás -, hogy azt ne érje az a kritika, hogy nem engedélyezik.

Akkor is annak van folyamata, hogy ismételten történjen, de az nagy idővesztéssel meg egyébbel jár. Azt elmondtam, hogy mi olyan gondosan... - és aztán arra már az orosz fél is rájött, hogy addig, még mi nem bölintünk rá, és nekünk mint engedélyesnek, nekünk áll jogunkban elbírálni, hogy beadjuk-e a hatósághoz, azt pedig csak olyan állapotban fogjuk beadni, hogy nem kockáztatunk vele.

Tehát azt egyértelműen ki tudom nyilvánítani, hogy ebben nincs. De hogy még esetleg milyen furfangos eljárással meg egyébbel lehet a küllők közé berakni adott esetben egy gereblyenyelet, az még felmerül, de azt gondolom, azon kívül, hogy esetleg hónapokat veszítünk, nem látom, hogy ez a beruházás utána nem tud megvalósulni, tehát ezt biztosra veszem.

LENKEI ISTVÁN vezérigazgató (Paks II. Zrt.): Ahogy miniszter úr is említette, igazából műszakilag nincsen olyan látható kockázat vagy veszély, ami a beruházást megakadályozná. Pénzügyileg sem látható ez a kockázat, megtérülő beruházásról van szó.

Politikai kockázat, mint mindenhol, mindig van. Tehát bízom benne, mint Paks II. vezérigazgatója, hogy a politika mindig is bölcs lesz, ahogy eddig is bölcs volt, Paks ügyében, függetlenül attól, hogy az a többpárti konszenzus, ami korábban megvolt, most nincsen meg, de mint lehetőség, persze, ez fennáll, dönthet bármikor bármilyen kormány ügy, hogy nem viszi tovább az ügyet.

Én bízom benne, mondom, hogy a bölcsesség eddig is megvolt, és ezután is megmarad. Tehát az energetikai hiány vagy az energiahány, amiről itt szó volt, hogy nagyon sok megawatt hiányzik, akkor is, ha Paks II. megépül, tehát valamiből akkor is kell villanyt csinálni, ez az energetikai hiány mindenképpen abba az irányba viszi a dolgokat, hogy meg fog épülni az 5-ös, 6-os blokk.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Azt láttuk, hogy a kampányban mindenki azzal házalt, hogy ha ő nyer, és mondjuk ő lesz a miniszterelnök, akkor másnap kiutazik Moszkvába és felmondja ezt a szerződést.

Azt is tudni kell, hogy az ellenzéknek villamosenergia-ellátási kötelezettsége nincs, az államnak pedig van, és ha valaki felelős vezetőjévé válik az országnak, lehet,

hogy ellenzékben erről beszél, de mivel mi műszakiakként se látunk más megoldást, mi mindig el szoktuk mondani, hogy mindnyájan itt élünk, ezt a technológiát üzemeltettük, a gyerekeink is itt élnek, az unokáink is, tehát mi nem vagyunk felelőtlen állampolgárai az országnak. Nem egy atombombát építünk, hanem egy olyan műszaki művet, amely, mint mondtam, megbízhatóan tud 60 évig olcsón, környezeti hatásoktól függetlenül működni. Tehát aki felelős állásba kerül, annak azt a szövegét, amit esetleg ellenzékben mond, muszáj lesz felülvizsgálnia, hiszen abban a pillanatban ő is felel azért, hogy az ipar működjön, és a lakosságnak megfelelő villamos energia is legyen.

Menjünk Szolga úr kérdésére! Haladok visszafelé, az egyik a foglalkoztatással kapcsolatos kérdés. Ott is említettem a látogatóközpontban, nemcsak azzal foglalkozunk mi, hogy megépítsük ezt a blokkot, kerítésen belül legyen két blokkunk, és akkor hajrá, és közben le fog állni majd valamikor '32-'37 között az 1-es blokk, aminek a pontos létszáma ott Aradi úr részéről elhangzott, hogy mennyi embert, mennyi családot foglalkoztatunk, hanem az is fontos, hogy a meglévő erőmű építése során eleve a Paks I.-ben dolgozóknak is adjunk egy perspektívát, hiszen ott még van mondjuk a 4-es blokknak 19 üzemidőéve hátra. Tehát ha most belép oda egy 30 éves kolléga, az lehet hogy azért nem akar belépni, mert nem látja a foglalkoztatásának a végét, azt mondja, hogy ő 20 év múlva mit kezd majd. Tehát nekünk nagyon szervesen együtt kell működni, Paks I.-nek és Paks II.-nek abban, hogy nekik is legyen megfelelő létszámunk, nekünk is legyen megfelelő létszámunk. Tulajdonképpen egy közös életpályaprogramot kell adni az embereknek, ez az erőműben dolgozók létszámát érinti.

Az a brüsszeli döntés is sajnos megszületett, hogy mi nem lehetünk egy cégcsoporton belül egy miniszter alá rendelve, hanem külön kell működnünk. Alapvetően ennek a külön működésnek az oka pénzügyi eredetű, hisz a tulajdonosi jogokat az MVM gyakorolja Paks I. fölött. Ő határozza meg tulajdonosként, hogy mennyiért veszi át tőle a megtermelt villanyt, utána az ő cége viszi tőzsdére. A brüsszeli bizottság kimondta, hogy ez átláthatatlanságot eredményez a piaci folyamatokban. Ha a 2400 megawattot ugyanilyen módon értékesítené az MVM, mint ahogy a 2000 megawattot, akkor jelentős piaci befolyásoló tényezőként lenne a piacon. Ehhez nem járult hozzá, azért mondta, hogy külön kell. Nekünk ez nagy gond - a karbantartó személyzet, a logisztika, a humán -, tulajdonképpen most átmenetileg kettőzni kell bizonyos funkciókat, tehát ez egyfajta gond.

A másik az, hogy ha a térségben - mint mondtam - még ugyanannyi létszámot igényelne is Paks, mint amit igényel az 1-4. blokk, de nem fog annyit igényelni, hisz másfél évente kell majd leállni, tehát 18 hónapos kampánya lesz az új blokkoknak, tehát nem egy év, nem 15 év, ebből kifolyólag ritkábban kell, kevesebb berendezés van. Igaz, hogy nagyobbak azok a berendezések, nagyobb daru kell hozzá, de létszámában nem kell több. Ettől függetlenül van a térségfejlesztéshez kapcsolódóan - Paks II. mellett - az úgynevezett Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Nonprofit Kft., amelynek ezzel kapcsolatban van feladata. Az erőmű miatt érdeklődés jelent meg a térség irányába, befektetők, egyéb gyártók, hogy telepítsünk. Nem kell ennek Paksra mennie, telepedjen ez akár Pécsre, Kaposvárra, bárhova, a régióba, de ez a régió, ha húzunk egy vonalat Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét vonala alatt, egy kicsit leszakadt, holott ugyanolyan feltételekkel rendelkezünk, autópályával, egyetemekkel, főiskolákkal. Tehát ez a felzárkózás komoly kormányzati szándék is, hogy ebben a tízéves időszakban ezt is hozzuk egyensúlyba, hisz a leszakadást akkor nem tudjuk megállítani. Ezzel is foglalkozunk, ez is része.

Most hiányzik két államtitkárom: az egyik Aszódi úr, aki a kerítésen belüli feladatokkal foglalkozik, a másik Becskeházi Attila úr, aki a kerítésen kívüli térségi

feladatokkal. Egyikük külföldön van, Finnországban. Éppen a finn állapotokról próbálunk információt szerezni, hiszen az oroszokkal való tárgyalásokon mindig fontos tudni, hogy a másik telephely hasonló helyzetben van-e. Attila keddenként Nyíregyházán oktat a főiskolán, tehát Becskeházi Attila ezért nem tud itt lenni. Ők is a saját tevékenységükről, akár a térségfejlesztésről tudtak volna beszélni.

Pénzügyi finanszírozás. Mindig felmerül, hogy ennél jobb feltétellel lehetne hitelhez jutni vagy egyéb. Az már kipróbált, mert mi azt mondtuk, hogy ennek a kiváltása egy biztonsági hitel, hiszen ott áll rendelkezésre nekünk, míg az erőmű meg nem épül. Ez egy garanciát ad, hogy meg tudjuk építeni ebből az erőművet. Lehetőségünk van arra, amikor lehívtunk a hitelből, hogy ha előnyösebb feltételekkel - vagy a költségvetés helyzete lehetővé teszi -, a nemzetközi piacon jobb feltétellel tudunk hitelt, akkor mindenféle költségtérítés nélkül élhetünk ennek a hitelnek az előtörlesztésével.

Közel 30 milliárdot fizettünk első ütemben, és ebből körülbelül 26 esett az orosz félre, ha a százalékokat nézem. A kormányzat májusban kipróbálta, hogy egyáltalán a szerződés szerinti feltételek működnek-e. Akkor a költségvetés helyzete lehetővé tette ezt a hitelt, és egyből visszatörlesztettük az orosz félnek mindenféle külön teher nélkül. Gyakorlatilag most úgy van, hogy az orosz félnek nem tartozunk, mert ezzel bármikor tudunk élni. De hogy most leszerződünk egy kedvezőbb hitelcsomagra és felmondjuk az orosz hitelt, arra nem látunk esélyt, hisz eddig is az orosz felet azért választottuk ki, mert ő a finanszírozáshoz adta ezt a hitelt. Kezdetben mi nemcsak az orosz féllel tárgyaltunk, hanem európai szállítóval, a franciákkal, tárgyaltunk a KEPCO dél-koreai céggel, az amerikai Westinghouse-zal és az oroszokkal. Négyen jöttek szóba, de a pénzügyi feltételét csak az orosz fél tudta biztosítani. Ezért döntött a kormány az orosz fél mellett és azért, mert ez a blokk létező típus, Magyarországon ezt ismerjük, tudjuk. Nagy előnyt jelentett, hogy nem kell a tudást alapvetően más blokkra átkódolni. Ez egy fontos feltétel volt.

Így azt mondjuk, hogy igen, változhatnak az árfolyamok és egyéb, de mivel euróalapú az orosz hitel is, közben nem függ semmi mástól, hogy mennyi eurót vettünk igénybe, mennyi eurót kapunk. Az államadósság a 20 százalékos rész, és amikor elő kell kerítenem és euróban fizetem, az értelem szerűen nagymértékben függ majd az árfolyamtól, de egyébként is valahonnan elő kellene kerítenem, és az kedvező, hogy 20 százalék önrésszel. Egyébként, ha egy csoportba tartoznánk MVM-csoporton belül gazdasági egységként, akkor Paks I. nyereségéből adott esetben tudnánk finanszírozni az önrészt, de most nem tartozunk egybe. Ezért ez az államadósságot majd növeli, az Államadósság Kezelő Központ biztosítja ezt a 20 százalékot.

A legelső kérdésre válaszolva, hogy muzeális, vagy nem muzeális, mi is mondtuk, hogy ez negyven éve tervezett blokk. Értelem szerű, de azért az energetikában az új blokkon sem az lesz a jellemző, hogy csilivili berendezések lesznek, hanem robusztus, nagy berendezések, nagy motorok, nagy csővezetékek, erős pódiumrendszer hozzá. Az más, hogy a vezénylőben kivetített sémaképek lesznek a falon, tehát nem lesz adott esetben nyoma sem ilyen építőköcka-jellegű kialakításnak, de akár kivágott vaslemez és abba illesztett kapcsolók meg egyéb ilyenek lesznek, abban a technológia jóval nagyobbban fejlődött. Annak ellenére, hogy tudjuk, az orosz kés sem a legjobban van adott esetben kimunkálva, de ha azt jól kimunkálták, akkor annál jobb kés nincs, viszont nem biztos, hogy a legszebb. Az orosz vasban benne van, hogy húsz évet lehetett hosszabbítani. Majd elválik, hogy amikor a húsz év letelik, akkor mit kezdünk vele, szépen elkezdjük leállítani és a szekunder kör használható még valamire, a primer kör ott fog állni, hűtött állapotban kell lennie minimum öt évig, hisz a pihentető medencében ott lesz az üzemanyag. Majd kiderül. Ez még kicsit

messze van, de amikor megépül, akkor a leszerelési koncepciótervének ugyanúgy készen kell lennie. Az engedélyezésnek feltétele, hogy nemcsak azt kell bizonyítani, hogy meg tudjuk építeni, hanem az építési engedélyt csak akkor kapom meg a megépítésre, ha be tudom mutatni azt is, hogy hogyan fogom leszerelni az erőművet. Erre is van aktualizált, mindig felújított terve az erőműnek. Bízom benne, hogy nem ez lesz a legfontosabb feladatunk, hogy mikor bontjuk az 1-4. blokkot. Azt hiszem, minden kérdésre válaszoltam. Tessék, István!

LENKEI ISTVÁN vezérigazgató (Paks II. Zrt.): Annyit még hozzátennék, hogy azért sem ipari műemlék, mert az atomtörvény, illetve a nukleáris biztonsági szabályzat szigorúan előírja, hogy minden berendezésnek, minden elemnek az üzemidő legvégéig, a hosszabbított üzemidő legvégéig is abszolút rendben kell lennie. Ez azt jelenti, hogy az erőműnek nemcsak érdeke, de törvény adta kötelessége is, hogy ezt biztosítsa. Ezt úgy biztosítja, hogy rendszeres felújításokkal, rendszeres cserékkel, rendszeres modernizálásokkal működik a cég. Rengeteg sok biztonságnövelő intézkedés volt menetközben az elmúlt 30 év alatt. Ahogy miniszter úr említette - talán a buszon -, hogy ha ezek nem történtek volna meg, akkor az Unióba belépéskor automatikusan le kellett volna állnunk és nem üzemelhetnének ezek a blokkok.

Az irányítástechnika rekonstruálva lett, a belső elemek, a legmodernebb technológiák, technikák lettek berakva. A vezénylőben valóban még a harmincegynéhány évvel ezelőtti szekrények látszanak, és azok ipari műemléknek tűnnek, de azok mögött nagyon-nagyon modern technológia van. Az pedig szándékos volt, hogy ezek nem lettek lecserélve, de teljes mértékben azokat tanulta meg a társaság. Minden egyes komplett nagy cserének kockázatai vannak, ezt a világon mindenhol tudják. Többek között ezért se lett kompletten az egész vezénylő kicserélve. Habár volt ilyen a gondolkodásban, de végül is Paks I. letett arról, hogy komplett vezénylőcserét hajtson végre, és mondjuk egy látványos XXI. századi vezénylőre tervezze át a vezénylőt, mert szépnek szép lett volna, de jó drága, és azok a kockázatok, amik a megtanulás, a megszokás kapcsán, mondjuk így, az üzemviteli személyzet részéről sok mindenben van, azok sem indokolták ezt. Tehát tényleg nem ipari műemlékről van szó, hanem továbbra is csúcstechnológiáról.

És ugyanezt kell majd csinálni Paks II.-nél, tehát megépül az erőmű, 60 évre van tervezve, mostani technikai színvonalon épül meg, de a nemzetközi előírások olyanok, hogy újra és újra felül kell vizsgálni az akkori állapotot. Magyarul: a magyar előírások szerint 10 évenként meg kell hosszabbítani az engedélyt, és minden 10 évben be kell bizonyítani azt, hogy az erőmű fitt és a lehető legjobb állapotban van. Ha ez nem sikerül, akkor nem kapja meg a további üzemeltetési engedélyt, tehát ez a 60 évre tervezett új blokk is 10 évenként górcső alá kerül, és folyamatosan biztosítani kell, hogy mindig a legmodernebb és a legfittebb állapotban legyen.

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Az a 20 év, amit most mi kaptunk, nem jelenti azt, hogy ez 20 év, hanem közben a 10 év letelte után egy időszakos biztonsági felülvizsgálati eljárásnak alá kell vetni.

Egyébként Amerikában a gyakorlat nem is az, hogy 20 évet kérnek vagy 30-at, hanem ezeken a 10 éves időszakos biztonsági felülvizsgálatokon mindig kérik a következő 10 évre. Mi 20 évre kértük, ez egy elvi engedély, hogy addig azért 90 százalékos biztonsággal tekintettük úgy, hogy 20 évig még üzemel. Ez jó üzenet a térségnek, a személyzetnek, de 10 évente nekünk is mindig meg kell újítani a jelenlegi blokkot.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Átadnám a szót Sianos Tamás görög szószólónak.

SIANOS TAMÁS görög nemzetiségi szószóló: Köszöntöm a jelenlévőket. Nagyon rövid kérdésem lenne. Annak a Duna-résznek a mélyítését, szélesítését, amelyik jelenleg a vizet veszi ki, mikorra tervezik?

ELNÖK: Megadom a szót miniszter úrnak.

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Hidegvizes csatornáról beszélünk. A vízkivételi mű tulajdonképpen az erőmű megépítésének utolsó fázisához csatlakozik. Amikor üzembe helyezzük a blokkot, addigra kell biztonsági hűtővíz is, meg kondenzátor-hűtővíz is, tehát itt azért van még idő ennek a munkának a végrehajtására. Ezt most is folyamatosan kotorni kell, hisz ebben az ágba lelassul a víz áramlása, ezért amilyen eszközök ott láthatóak voltak a parton, azok a folyamatos kotráshoz használt eszközök. Tehát megvan a technológia arra, hogy ez kitorva van. Hogy a kotrás után szélesítünk, mélyítünk, arra is meglesz a technológia.

Úgy kell megépíteni ezt az új vízkivételi művet ebben a csatornában, hogy ne veszélyeztessük a meglévő üzembe mondjuk a nagy mennyiségű iszapbetörést vagy egyebeket. Ez is már hátfalazás meg egyéb technológia révén működik. Tehát én azt mondom, hogy amikor itt a vízzel, csatornával kapcsolatos munkákat megkezdjük - 2022-2023-ra, a pontos ütemtervet nem tudom, de nem ez a legelső -, legelőször az alaplemezt kell majd megépíteni, amit mondtam, hogy ahol 17 méter mélyre kell kiásnunk a munkagödört. Hogy azt a munkagödört kiássuk, ahhoz meg kell oldani, hogy víztelenítés legyen, tehát ezt körbe fogjuk venni betondugókkal, egy résfallal. Ez azért is fontos, hiszen közel van a Duna, és tulajdonképpen, ha víztelenítünk, a folyamatosan átszivárgó kavicsrétegen keresztül azt nehéz megoldani. Illetve azt is kockáztatnánk, hogy ha az 1-4. blokk alól, ahol szintén egy kavicsos, feltöltött medertalajon áll a blokk, kiszárítjuk, kiszivattyúzzuk a vizet, akkor ott egy süllyedést idézünk elő. Ezért a legfontosabb munka, amit majd legelőször elvégzünk, egy olyan munkagödör-feltételt kell teremteni, ami a víztelenítésre alkalmas. A talaj szerkezete kapcsán, mint említettem, most is zajlanak még kiegészítő mintavételek, hogy tulajdonképpen az eredeti kőzetes talaj, amire a Duna hordalékai több rétegben rárakódtak, változó. Az kell nekünk, hogy az egész épület alatt ez homogén legyen, tulajdonképpen sorozatos betongyűrűkkel, tehát megfúrva, abba cementet injektálva, majd műgyantát téve, ez a pontos tervnek része lesz. Tulajdonképpen az alaplemez alatti teljes területéről a vizet ki kell szorítani és fixálni kell ezt a kavicsréteget. Van, ahol 35 méteres dugót kell majd csinálni, van, ahol csak 15 métert a talajszint függvényében, de ez lesz az első komoly munka, ami az alaplemez megépítéshez szükséges.

A vízkivételi mű pedig majd a következő lépések egyike, de a '26-'27-es üzembelépés kapcsán az utolsó napokban is elég, ha készen vagyunk a vízművel.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Paulik Antal szlovák szószólónak adom meg a szót.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót. Elég sok mindent hallottunk, elég kimerítő tájékoztatást kaptunk, amikért köszönetet mondunk a bizottság nevében is.

Elhangzott az, hogy '26-'27-es üzembe helyezésben gondolkodik a beruházást irányító. A jelenlegi tudás szerint egyrészt mikor lehet elkezdni? Másrészt mikor kezdenek toborozni munkatársakat magához az építkezéshez? Hiszen most szállingóznak ezek a hírek a munkaerőhiányról. Olvastam talán tegnap, hogy a 3-as metrót bővíteni kívánja a kormány, illetve elkezdték annak tervezését, illetve a 3-as

metró felújítása folyik. Tehát munkaerőhiány, -vádaszat lesz itt 1-2 éven belül, ha itt is megkezdődik az építkezés, hiszen a földmunkákhoz nyilván ugyanazt a kört próbálják majd toborozni. Gondolkodnak-e már ezen? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Átadom a szót miniszter úrnak.

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Háromféle feltétel van a szerződésben, illetve a brüsszeli döntésben is rögzítve. A magyar-orosz megállapodás tartalmaz egy olyan ígéretet, hogy 40 százalék beszállításra jogosult a magyar fél. Ez egy szám, nem tesztek hozzá semmilyen kommentet.

Mivel nem volt versenyeztetve az orosz féllel megkötött szerződés, akkor a brüsszeli Bizottság azt mondta ki, hogy rendben, elfogadja, hogy a magyar fél szempontjait, hogy ismert típus és egyebek, hogy ehhez kapott hitelt, az is egyértelmű, de akkor az alvállalkozói munkák 55 százalékát uniós előírás szerinti versenyben kell meghirdetni, lebonyolítani.

Van még egy dolog. Az orosz bank, amelyik 80 százalékban finanszírozza a beruházást, azt mondta ki, hogy az orosz munka értéke minimum érje el a 60 százalékot. Ha ezeket összeadjuk, ez 155 százalék, tehát ezzel párhuzamosan kell dolgozni. Tehát lesz olyan magyar cég, például a turbina generátor tenderért a General Electric magyarországi cége versenyzett, ő nyerte meg, értelemszerűen ő a turbinát nem tudja legyártani, meg nem fogja tudni a generátort se, de egy csomó egyéb, a turbinaszigethez kapcsolódó berendezést igen. Az minősül magyar cégnek, amelyik magyarországi telephellyel rendelkezik, Magyarországra fizet adót és egyebek.

De az uniós elveknek is megfelel, mert nemzetközi versenyben volt meghirdetve, és az oroszoknak is van bizonyos érdekeltsége ebben a konstrukcióban az Alstomnál, tehát az orosz beszállításban is részt vesz. Ezt csak azért mondom, mert ahogy elmondtam, a kivitelezés tekintetében a szállító az orosz cég, és a felelőssége oszthatatlan, ő fog minden alvállalkozót kiválasztani, ő fog minden szerződő felet biztosítani. Magyar cégeket készítünk fel, bátorítjuk, hogy integrálódjanak, mert az orosz fél nem fog ilyen 20-30 fős kisvállalkozói cégekkel szóba állni. Neki az kell, hogy ezer ember legyen egyidejűleg mondjuk vasbetonszerelő két évig a telephelyen. Utána már neki nincs annyira szüksége. Ha nem tudunk hozzárendelni erőforrást ehhez, akkor ő megoldja, nemzetközi tenderben nagy olasz energetikai építő cégekkel vagy egyébbel majd biztosítja. Nekünk is jóval egyszerűbb volna magyar munkavállalókkal, adott esetben olyan munkavállalókkal, akiket utaztatok naponta, nem kell itt altatni, nem kell a szabadidejüket lekötöni, mert ha sok férfi együtt van, akkor ital van és egyéb, tehát sokkal jobb nekünk, ha mindenki hazamegy (*Derültség.*) és otthon a családjuk körében töltik el az időt. Nekünk ezzel is kell foglalkozni. Van tapasztalat abban is, amikor régebben a lengyel vállalkozók itt dolgoztak az 1-4. blokkon, vagy amíg nem lettek bevezetve lengyel misék hétvégén, nem vett a cég nekik buszt, hogy vigye szervezett kirándulásra őket, akkor minden este bunyó volt, vagy egymást verték, vagy a magyarok verték őket, vagy ők verték a magyarokat. Ez sem egy jó megoldás. Ezt is kezelni kell. Ha távolról jönnek magyarok, őket is itt kell altatni, ha külföldi vendégmunkás van, akkor meg mindet itt kell altatni. Ennek függvényében több szállást kell építeni, mert a szállásépítés a magyar fél dolga, igaz, hogy a bérleti díját kifizeti az orosz fél, így van a szerződésben rögzítve. Tehát nem egyszerű feladat. Közben pedig látjuk, hogy munkaerőhiány van.

Tárgyalunk ennek érdekében. Az erdélyi munkavállalóknak, akik ma külföldön dolgoznak, Németországban, itt magasabb lesz az átlagbér. Tehát arra van esély, hogy ha a vállalkozóktól eljönnek a környékbéli munkatársak a magasabb bér miatt, akkor

az a kockázat, hogy a meglévő kevés ipar kiürül ebben a régióban az elszívó hatás miatt. Mi kooperációban azt szeretnénk, ha Erdélyből - mondjuk, félútra van innen - haza lehetne csábítani egy csomó szakembert. Ott is dolgozunk szervezetekkel. Itt dolgozzanak, itt olcsóbb a lakhatás és egyéb. Haza tudnak járni könnyebben, végül majd lassan elkészül az autópálya Erdélyig. Ezzel tulajdonképpen egy olyan erőforráshoz jutnánk, ami magyar anyanyelvű, de hétvégén hazautaztatható. Egyébként a hétvége vonatkozásában valószínűleg dekadrendszerben lesz a munkavégzés, tehát nem 5+2-ben, hanem 10+4-ben fognak dolgozni a kollégák, ha nem Oroszországból vannak itt, mert 4 nap Oroszországból nem éri meg, de ha a környékbeli országokból foglalkoztatunk embereket, akkor haza tudnak menni. Nagyon fontos volna nekünk, hogy minél több magyar vállalkozó be tudjon jönni. Ebben mi fogunk lépéseket tenni.

A legnagyobb gond egyébként, hogy jelentős garanciát kell letenni. Akinek még van embere vagy integrálni tudna, nekünk azt is meg kell teremteni, hogy állami garanciavállalást tudjunk mögé tenni és meghitelezni, mert valamilyen berendezést majd csak négy év múlva tudnak kipróbálni, hisz az építkezés során be kell rakni, de az épület még épül, és a jótállási garancia alapján négy év múlva tudja igazolni, hogy amit ő berakott, az jó. Tehát négy évig bent van neki adott esetben 15 százalék visszatartott pénz. Ezt csak nagyon erős vállalkozás tudja megoldani. Amellett, hogy képzéssel, szakképzéssel, átképzéssel foglalkozunk, a környékbeli egyetemeket, főiskolákat is igénybe vesszük, de nemcsak a környékbeliakat, hanem akár Debrecent, Nyíregyházát is, hogy hegesztő és egyéb legyen, próbálunk mindenütt lépni ebben, és még ezeket a finansziális háttérfeltételeket is majd meg kell oldani, hogy egyáltalán be tudjanak szállni.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Ha további kérdés nincsen, akkor egy rövid gondolatot hadd mondjak el! Miniszter úr mondta, hogy a kormány és az ellenzék szempontjai és felelőssége némileg más. Eszembe jutott, hogy Klebelsberg Kunóval fordult elő állítólag, hogy még múzeumigazgatóként írt egy dörgedelmes levelet a minisztériumnak. Két hét múlva kinevezték miniszternek, és hozzá került a levele. Akkor gond nélkül írt egy választ, hogy igen, a problémát részleteiben ismerem, de innen nézve egy kicsit másképp néz ki. *(Derültség.)*

Nagyon szépen köszönöm a nagyon részletes tájékoztatást. Azt gondolom, valamennyiünk nevében mondhatom, személyesen látni, bent lenni és tényleg mindenféle egyéb szemponttól függetlenül hallani a részleteit és a lehetőségeit, azt gondolom, az laikusként is egyértelmű, hogy a mai világ energiaigénye minden takarékoságra történő igyekezet mellett is nőni fog, és kizárt ügynek tartom, hogy másképp meg lehetne oldani egyelőre ezt a kérdést vagy problémát. Azt kívánom egyrészt, hogy minél hatékonyabban jöjjön össze és minden későbbi probléma, baleset vagy egyéb nélkül üzemeljen, ameddig lehet, évtizedeken keresztül. Nagyon szépen köszönöm. Az 1. napirendi pontot lezárnam.

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Elnézést, csak szeretném megkérdezni, hogy nagyjából mikorra várható az ülés befejezése, hogy az ebédidőt úgy tervezzük és úgy kezdhessük el kifogni a halakat... *(Derültség.)*

ELNÖK: Remélem, hogy már ki vannak fogva, mert maximum 10 perc múlva a végére jutunk. *(Derültség.)*

SÜLI JÁNOS tárca nélküli miniszter: Köszönjük. Nem baj, ha bent maradunk még?

ELNÖK: Nem, dehogyan is, megtiszteltetésnek vesszük.

**Az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló T/2931. számú törvényjavaslat
(Részletes vita a HHSZ 44-45.§-a alapján)**

A 2. napirendi pontunk az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló T/2931. számú törvényjavaslat egésze, tehát az 1-239. § és az 1-5. melléklet tekintetében. A részletes vita első szakaszában meg kell állapítanunk, hogy a törvényjavaslat megfelel-e a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek ezzel kapcsolatban hozzászólása vagy észrevétele. *(Nincs jelentkező.)*

Határozathozatalok

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki egyetért azzal, hogy a törvényjavaslat a határozati házszabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelel, kérem, kézfeltartással szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Megállapítom, hogy 12 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk. Ezzel a részletes vita első szakaszát le is zárom.

Áttérünk a második szakaszra. Ehhez a törvényjavaslathoz két képviselői módosító indítvány érkezett. Kérdezem, hogy a bizottság kíván-e állást foglalni a képviselői módosító javaslatokról. *(Nincs jelentkező.)*

Ha nem, akkor lehetőség van saját módosítási szándék benyújtására. Tájékoztatom a bizottságot, hogy a Pénzügyminisztériummal és a Miniszterelnökséggel történt tegnapi és szerdai egyeztetések során felmerült, hogy a nemzetiségipedagógus-képzésben résztvevők számára a bevezetés előtt álló pályázat alapján nyújtott ösztöndíj adómentességét logikus lenne biztosítani az szja-törvényben, lévén, hogy ez száz százalékban központi költségvetési támogatásból kerül kifizetésre, és az adómentessége jelentős munkamegtakarítást is okozna. Ezt a módosítást az elmúlt két napban leegyeztettük. Tekintettel arra, hogy most kihelyezett ülésen vagyunk és problémát okozott volna, hogy a kormány, illetve a tárcák részéről eljőjenek, ezért a Pénzügyminisztériummal azt egyeztetettük le, hogy a Törvényalkotási bizottság módosításaként kerül majd be.

A módosító javaslatot kiosztottuk, ami azt jelenti, hogy a személyi jövedelemadó törvény 1. számú melléklet 4. pont 12. alpont 1. pontja, amely arról szól, hogy: „a hallgató részére...”, ez kiegészülne egy d) ponttal, hogy: „a nemzetiségipedagógus-képzésben való részvételre tekintettel pályázat alapján nyújtott ösztöndíj.” Ez lehetőséget adna az országos nemzeti önkormányzatok által most biztosított ösztöndíj adómentességére, illetve amennyiben a következő évtől ezt kormányrendelettel tudjuk biztosítani, akkor ez a kormányrendelettel biztosított ösztöndíj esetére is alkalmazható.

Kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban van-e valakinek észrevétele vagy kérdése. *(Nincs ilyen jelzés.)* Ha nincs, akkor megállapítom, hogy a bizottság nem foglalt állást a törvényjavaslathoz érkezett képviselői módosító javaslatokkal kapcsolatban, valamint a bizottság további módosító szándékot sem fogalmazott meg, így a bizottság részletes vitát lezáró módosító javaslatot nem nyújt be.

Javaslom, hogy ezzel zárjuk le a részletes vita második szakaszát. Aki ezzel egyetért, azt kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm, 12 egyhangú szavazattal a részletes vitát lezártuk.

Javaslom, hogy a részletes vitáról szóló jelentést fogadjuk el! Ennek megfelelően kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e a részletes vitáról szóló jelentést, valamint felhatalmazza-e a bizottság elnökét arra, hogy gondoskodjon a bizottság döntéseit összefoglaló jelentés aláírásáról és benyújtásáról. Aki ezzel egyetért, azt kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm, 12 egyhangú szavazattal elfogadtuk.

A bizottsági vélemény előadójának megválasztása van még hátra. Javaslom, hogy Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló legyen a bizottsági vélemény előadója. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e más javaslat. *(Nincs ilyen jelzés.)* Ha nincs, akkor kérem, hogy aki egyetért azzal, hogy Varga Szimeon legyen a bizottsági vélemény előadója, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm, 12 egyhangú szavazattal elfogadta a bizottság. A bizottsági vélemény előadója a bizottsági jelentés és az összegző módosító javaslat vitájában 5 percben szólalhat majd fel. Ezzel a második napirendi pontot lezárom.

Az oktatási nyilvántartásról szóló T/2940. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

A harmadik napirendi pont: az oktatási nyilvántartásról szóló T/2940. számú törvényjavaslat egésze, tehát az 1-16. §, valamint az 1-7. számú melléklet.

A részletes vita első szakaszában meg kell állapítanunk, hogy a törvényjavaslat megfelel-e a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Megkérdezem a bizottság tagjait, van-e valakinek ezzel kapcsolatban észrevétele. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra: aki egyetért azzal, hogy a törvényjavaslat megfelel a határozati házszabály 44. § (1) bekezdésének foglaltaknak, kérem, hogy kézfeltartással szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm, 12 egyhangú szavazattal a bizottság egyetértett vele. Ezzel a részletes vita első szakaszát lezárom.

Áttérünk a második szakaszra. Ehhez a törvényjavaslathoz nem érkezett képviselői módosító indítvány. Lehetőség van saját módosítási szándék benyújtására. Kérdezem a bizottság tagjait, van-e valakinek erre vonatkozó javaslata. *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nincs, úgy megállapítom, hogy a törvényjavaslathoz képviselői módosító javaslat nem érkezett, a bizottság további módosító szándékot nem fogalmazott meg, így a bizottság részletes vitát lezáró módosító javaslatot nem nyújt be.

Javaslom, hogy zárjuk le a részletes vita második szakaszát, ezzel együtt a részletes vitát! Aki ezzel egyetért, azt kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen, 12 egyhangú szavazattal lezártuk.

Javaslom, hogy a részletes vitáról szóló jelentést fogadjuk el! Ennek megfelelően kérdezem, a bizottság elfogadja-e a részletes vitáról szóló jelentést, valamint felhatalmazza-e a bizottság elnökét arra, hogy gondoskodjon a bizottság döntéseit összefoglaló jelentés aláírásáról és benyújtásáról. Aki ezzel a javaslattal egyetért, azt kérem, hogy kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm, 12 egyhangú szavazattal elfogadtuk.

A bizottsági vélemény előadójának megválasztása van hátra. Javaslom Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólót. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek más javaslata. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Amennyiben nincs, aki egyetért a bizottsági vélemény előadójaként Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólóval, kérem, hogy kézfeltartással jelezze!

(Szavazás.) Köszönöm. Megállapítom, hogy 12 egyhangú szavazattal egyetértettünk vele.

A bizottsági vélemény előadója a bizottsági jelentés vitájában 5 percben szólalhat majd fel. Ezzel a harmadik napirendi pontot lezárom.

Egyebek

A negyedik napirendi pont az egyebek. Kérdezem a bizottság tagjait, van-e valakinek az egyebekben észrevétele. *(Jelzésre:)* Kissné Köles Erika szlovén szószóló!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait, illetve vendéglátóinkat. Egyetlen figyelmeztetést szeretnék tenni szószólótársaim felé: holnap 10 órakor a Köznevelési, kulturális és egyházügyi albizottságnak ülése lesz. Tisztelettel kérem, hogy legyetek szívesek minél többen megjelenni! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Sineos Tamás görög szószóló!

SIANOS TAMÁS görög nemzetiségi szószóló: Több észrevétel érkezett hozzám, hogy a nemzetiségi pályázatok rendszerébe nem lehet belépni, a pályázatokat nem lehet elszámolni és az új pályázatokat nem lehet beadni.

ELNÖK: Mi már az első nap, pénteken beadtuk a Budaörsi Passió Egyesület részéről a 0001-es pályázatot, tehát biztos, hogy be lehet adni. Ami problémát mi érzékelünk, hogy az útmutató nem volt fenn, csak tegnap tették fel az útmutatót, de működik a pályázati rendszer, be lehet adni. Nagyon szívesen segítünk, ha valakinek ezzel technikai vagy egyéb problémája van.

Az ülés berekesztése

Van-e még másnak észrevétele? *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor köszönöm szépen, az egyebek napirendi pontot és egyúttal az ülést is bezárom.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 38 perc.)

Ritter Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Vicai Erika és Madarász Mária